

UNIVERZITA KARLOVA PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Téma práce : Oznamování trestných činů a jeho kriminologický význam

Autor : Tomáš Pipek

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

Oponent: JUDr. Vladimír Pelc, Ph.D.

Rozsah práce: 102 stran

Datum odevzdání práce: únor 2022

1. Charakteristika tématu: *Trestní oznámení jsou v současné době nejčastějším způsobem, jak se policie dozvídá o spáchaných trestných činech. Jsou proto zcela zásadním kriminálně-politickým fenoménem, který si zaslouží samostatného vědeckého pojednání. V předložené práci kandidát Tomáš Pipek čerpá z širokého okruhu rozmanitých pramenů trestněprávního a kriminologického rázu. Vykládá celou škálu právních předpisů a soudních rozhodnutí. Z těchto rozmanitých zdrojů autor vytvořil originální a srozumitelný úvod do zkoumané problematiky.*

2. Hodnocení po formální a obsahové stránce:

K zásadním problémům pro zvládnutí diplomního úkolu představovala již stavba práce. Zvolené téma klade vysoké nároky na promyšlenost a přehlednost. V tomto směru diplomant postupoval poněkud odlišně, než je u diplomových prací zvykem. Ve svém výkladu jde rovnou in medias res a zabývá se oznamováním trestných činů z procesního hlediska a postavením oznamovatele. Teprve další části práce poskytují kriminologický kontext problému. Autor zasvěceně přibližuje všechny aspekty přijímání trestních oznámení. Vedle popisu procesních postupů se autor zaměřuje na povinnost občanů oznámit trestný čin. Zvláštní pozornost je věnována procesním úkonům, jež se týkají poškozeného, resp. oběti a jejich role při objasňování trestného činu.

Jako velmi cenné hodnotím zpracování dlouhodobě přehlížených otázek, k nimž patří nejrůznější protiprávní jednání oznamovatele, otázky věrohodnosti a předstírané viktimizace. Autor zde do svého výkladu zahrnul i občanskoprávní aspekty.

Velmi kladně hodnotím i kriminologicky zaměřené kapitoly – zejména pasáže, kde se autor zabývá ochotou občanů oznamovat trestné činy. Na základě statistických dat porovnává situaci v ČR a v dalších zemích Evropské unie.

Předložená práce je na velmi dobré odborné úrovni; výklady jsou podrobné a zasvěcené, opírají se o nejnovější statistická data a zveřejněné výzkumy. Práce obsahuje řadu cenných informací i originálních postřehů a hodnocení diplomanta. Velmi zdařile diplomant zpracoval např. otázku, jaký vliv má typ spáchaného trestného činu na četnost jeho oznamování. Jiným dobře zvládnutým dílčím tématem je otázka vnímání kriminality veřejností a problém důvěry veřejnosti v orgány činné v trestním řízení. O solidních znalostech kandidáta svědčí kapitoly o trestných činech, jichž se oznamovatel může dopouštět nepravdivým oznámením.

Diplomant na základě získaných poznatků poukazuje na klesající ochotu občanů oznamovat trestné činy. Za nejčastější příčinu považuje obavu z chování příslušníků policie a ze sekundární viktimizace. Klade proto důraz na osvětu mezi širokou veřejností a změny ve způsobu, jakým je v médiích o trestných činech informováno.

Po formální stránce je práce na velmi dobré úrovni. Diplomant si osvojil odborný styl a terminologii. Je s to využívat metod analýzy, syntézy a typizace; text je poměrně živý a čtenářsky přitažlivý. Diplomant dokáže složité problémy zobecnit a vysvětlit je na příkladech. Práce je doplněna grafy, tabulkami a schémata. Poznámkový aparát je řádně veden a odpovídá normě zařité na PFUK. Vysoko hodnotím schopnost diplomanta zacházet při svém výkladu se statistickými daty, včetně pochopení jejich limitů.

3. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Při ústní obhajobě může kandidát přiblížit pojem latentní kriminality a vyjádřit se k metodám jejího zjišťování.

Liší se ochota oznamovat trestné činy v jednotlivých zemích Evropské unie? Kde lze hledat příčiny těchto rozdílů?

4. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

5. Navržený klasifikační stupeň: 1 (výborně)

V Praze dne 10. března 2022

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
vedoucí diplomové práce